

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Šiuolaikinės sociologijos teorijos	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Regimantas Juras Kitas (-i):	VU Filosofijos fakultetas, Sociologijos katedra, Universiteto g. 9, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	Privalomas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Bakaluro programos 2 metai, rudens semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam
Išankstiniai reikalavimai: Klasikinės sociologijos teorijos

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Kurso paskirtis – nuosekliai supažindinti studentus su šiuolaikinių sociologijos teorijų raida: nuo struktūrinio funkcionalizmo iki kritinių socialinių teorijų, postmodernizmo, kritinių viešosios sociologijos formų, simbolinio interakcionizmo, fenomenologinės sociologijos, etnometodologijos ir kultūros sociologijos. Pagrindinis dėmesys sutelkiamas į pagrindinius episteminio analitinio kontinuumo elementus ir normatyvinę kritinį jų įvertinimą artikuliuojant ir kritiškai nagrinėjant sociologijos teoretikų idėjas, conceptualias problemas, bendrąsias prielaidas, teiginius ir analitines sąvokas.</p> <p>Ugdomos bendrosios kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ Gebėjimas rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją remiantis skirtingų episteminių lygmenų diferenciacija ir atitinkamais šaltiniais, mokytis analizuoti medžiagą struktūriškai, atsižvelgiant į episteminių padalinių tarpusavio sąveiką ir kontekstą. <p>Ugdomos dalykinės kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▲ Šiuolaikinių sociologijos teorijų problemų, idėjų, sąvokų išmanymas, gebėjimas jas taikyti sociologinių problemų analizei, įskaitant santykių tarp pozityvizmo ir postmodernizmo, filosofinio poststruktūralizmo ir sociologinio postmodernizmo diskursus. ▲ Gebėjimas interpretuoti konkrečias šiuolaikinių sociologijos teorijų kryptis, paskirus autorius ir konkrečius jų tekstus; gebėjimas tinkamai vartoti sociologijos teorijų sąvokas ir interpretuoti jas lyginamuoju aspektu. 		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai

<p>Numatomi rezultatai kaip mokymosi siekiniai:</p> <p>a) bendrasis supratimas apie pagrindines šiuolaikines sociologijos kryptis ir teorines paradigmas;</p> <p>b) bendrasis supratimas apie bendrąsias teorines prielaidas ir pagrindinių sociologijos teoretikų argumentus;</p> <p>c) gebėjimas kritiškai nagrinėti šiuolaikinių sociologinių teorijų</p>	<p>Analitinis teorinių tekstų artikuliacija, pagrindinių sąvokų ir teiginių, grindžiančių sociologijos teorijos struktūrą, aiškinimas.</p>	<p>Studentų prašoma parengti perskaitytų tekstų pristatymus žodžiu. Atsakymai į klausimus diskusijų metu; pagrindinių sąvokų, grindžiančių struktūrinius konkrečios sociologijos teorijos dėmenis, eksplikavimas</p>
<p>epistemologinio analitinio kontinuumo pagrindus ir komponentus;</p> <p>d) gebėjimas kritiškai įvertinti svarbius sociologinius, tarpdalykinius tekstus ir kritiškai taikyti analitines teorines kategorijas vertinat kai kurias pamatines dabarties problemas.</p>	<p><i>Aktyvi</i> paskaita kaip mokymo metodas (<i>diskursyvi</i> paskaitos forma).</p>	<p>Egzaminas raštu atsakant į konkrečius klausimus, formuluojamus remiantis išklauso kurso medžiaga</p>
<p>e) pagrindinių šių dienų socialinių politinių transformacijų artikuliacija ir analizė; sociologinių teorijų</p> <p>f) politinių socialinių kontekstų ir skirtingų intelektinių tradicijų įtakų šiems kontekstams supratimas;</p> <p>g) gebėjimas įvertinti svarbiausių šiuolaikinių sociologijos teoretikų įtaką sociologijos raidai ir gebėjimas kritiškai analizuoti teorinius analitinius diskursus.</p>	<p><i>Kritinis lyginamasis</i> bent dviejų ar trijų socialinių teorinių struktūrų, pateiktų skaitomo kurso metu, įvertinimas</p>	
<p>h) gebėjimas suprasti vadinamuosius „paralelinius“ ryšius tarp pagrindinių socialinių politinių šiandienos transformacijų ir kintančių sociologinio mąstymo formų;</p>		

<p>i) politinių socialinių kontekstų, glaudžiai susijusių su sociologinėmis teorijomis, suvokimas ir skirtingų intelektualinių tradicijų kontekstinis vertinimas;</p> <p>j) gebėjimas kritiškai įvertinti pagrindinių sociologijos teoretikų įnašą ir dalyvauti teoriniame analitiniame diskurse.</p>		

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konferencijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visauskovertinimas darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Socialinės teorijos, sociologijos teorijos sampratos: istoriniai ir metodologiniai aspektai	2						4	4	Lemert, Charles. 2010. „What is social theory?“ kn. Elliot, Anthony (ed.) <i>Routledge Companion to social theory</i> . London, New York: Routledge: 3–18.
2. Talcottas Parsonsas. Voliuntaristinė veiksmo teorija. Struktūrinis funkcionalizmas	2		1				2	4	Valantiejus, Algimantas. 2007. <i>Socialinė struktūra: nuo makro prie mikro modelių</i> . Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla: 321–349.
3. Konfliktų teorijos	2		1				3	4	Valantiejus, Algimantas. 2007. <i>Socialinė struktūra: nuo makro prie mikro modelių</i> . Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla: 321–349.
4. Simbolinis interakcionizmas	2		1				3	4	Blumer, Herbert. 1998. „Savimonė“, 1998. „Savimonė“, <i>Sociologija. Mintis ir veiksmai</i> . 1998/1: 136–146.

5. Ervingas Goffmanas. Dramaturginė teorija. Atraminė analizė	2		1				3	5	Goffman, Erving. 2000. <i>Savęs pateikimas kasdieniame gyvenime</i> . ALK/Vaga: 9–27.
6. Haroldas Garfinkelis. Etnometodologija	2		2				3	6	Garfinkel, Harold. 2005. <i>Etnometodologiniai tyrimai</i> . Vilnius: VU specialiosios psichologijos laboratorija: 109–166.
7. Kritinė teorija. Trys Frankfurto mokyklos kartos. Švietimo dialektika. Jürgenas Habermas ir Axelis Honnethas	2		2				4	6	Habermas, Jürgen. 2001. <i>The Postnational Constellation</i> . Cambridge, Massachusetts: The MIT Press: 130–156.
8. Jeanas Baudrillardas. Postmodernybė ir ženklo sociologija. Simuliacija	2		2				4	6	Baudrillard, Jean. 1983. <i>In the Shadows of Silent Majorities</i> . New York: Semiotext: 1–64.
9. Anthony Giddensas. Struktūrizacijos teorija. Vėlyvosios modernybės koncepcija	2		2				4	6	Giddens, Anthony. 2000. <i>Modernybė ir asmens tapatumas</i> . Vilnius: Pradai: 9–51.
10. Ulrichas Beckas. Rizikos visuomenė. Globalizacija, individualizacija ir kosmopolitizmo idėja	2		2				4	7	Beck, Ulrich. 2006. <i>The Cosmopolitan Vision</i> . Cambridge, Malden: Polity Press: 17–47.
11. Zygmuntas Baumanas. Tvirtoji ir takioji modernybės	2		2				4	7	Bauman, Zygmunt. 2011. <i>Vartojamas gyvenimas</i> . Vilnius: Apostrofa: 7–50.
12. Jeffrey Alexanderis. Kultūrinė sociologija	2		2				4	5	Alexander, Jeffrey. 2003. <i>The Meanings of Social Life: Cultural sociology</i> . Oxford: Oxford University Press: 109–120.
13. Peteris Wagneris. Modernybės koncepcijos	2		2				2		Wagner, Peter. 2012. <i>Modernity: Understanding the Present</i> . Cambridge, Malden: Polity Press: 11–27.
14. Apibendrinamoji paskaita	2								
15. Egzaminas raštu								18	Pasiruošimas egzaminui
Iš viso	28		20				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris, proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Pažinimo ir supratimo įgūdžiai, atsiskleidžiantys diskurso, seminarinių diskusijų ir aktyvių individualių komunikacinių interakcijų metu	20	Viso semestro metu	Reikalavimas atskleisti žinias ir supratimą, susijusį su pagrindiniais šiuolaikinės sociologijos istorijos raidos bruožais, o taip pat sociologijos teorijos formaliąją struktūrą ir sąvokomis. Aiškumas, nuoseklumas, gebėjimas atliepti ir atsakyti į klausimus, sugebėjimas kritiškai vertinti ir atskleisti modernių ir šiuolaikinių sociologijos teorijų žinojimo pagrindus. Seminarų lankymas yra privalomas. Praleidus daugiau nei 25 proc. seminarų be pateisinamos priežasties, neleidžiama laikyti egzamino.
Egzaminas raštu	80	Pirmas testas rašomas pabaigus 4 temą, antras - pabaigus 8 temą, o trečias - egzaminų sesijos metu sausį.	Trys atvirų klausimų testai iš paskaitų ir seminarų medžiagos, kurių kiekvieną sudaro po 5 klausimus. Kiekvienas testas vertinamas 10 balų skalėje. Iš trijų testų rezultatų išvedamas vidurkis.

Privalomoji literatūra				
1. Alexander, Jeffrey	2003	<i>The Meanings of Social Life: Cultural sociology.</i>		Oxford: Oxford University Press
2. Bauman, Zygmunt	2011	<i>Vartojamas gyvenimas</i>		Vilnius: Apostrofa
3. Baudrillard, Jean	1983	<i>In the Shadows of Silent Majorities</i>		New York: Semiotext
4. Beck, Ulrich	2006	<i>The Cosmopolitan Vision</i>		Cambridge, Malden: Polity Press
5. Blumer, Herbert	1998	„Simbolinio interakcionizmo metodologiniai principai“, <i>Sociologija. Mintis ir veiksmas</i>	1998/1: 147–56	
6. Lemert, Charles	2010	„What is social theory?“ kn. Elliot, Anthony (ed.) <i>Routledge Companion to Social Theory</i>		London, New York: Routledge
7. Giddens, Anthony	2000	<i>Modernybė ir asmens tapatumas</i>		Vilnius: Pradai
8. Garfinkel, Harold	2005	<i>Etnometodologiniai tyrimai</i>		Vilnius: VU specialiosios psichologijos laboratorija
9. Goffman, Erving	2000	<i>Savęs pateikimas kasdieniame gyvenime</i>		ALK/Vaga
10. Habermas, Jürgen	1998	<i>The Postnational Constellation</i>		Cambridge, Massachusetts: The MIT Press
11. Mead, George Herbert	1998	„Savimonė“, <i>Sociologija. Mintis ir veiksmas</i>	1998/1: 136–146	
12. Valantiejus, Algimantas	2007	<i>Socialinė struktūra: nuo makro prie mikro modelių</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

13. Wagner, Peter	2012	<i>Modernity: Understanding the Present.</i>	Cambridge, Malden: Polity Press
-------------------	------	--	---------------------------------